

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

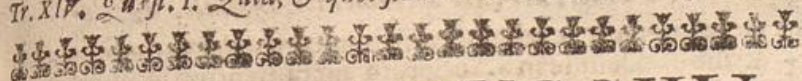
Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Quæstio I. Quid, & quot sint Sacramenta novæ Legis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

TRACTATUS XIV.

De Sacramentis.

Ixcellentiam Sacramentorum Legis Evangelicæ paucis Sacrosanctum Occumenicū Concilium Tridentinum complectitur, dum *Sess. 7. in Proemio* verissime attestatur, quod per ea *omnis vera iustitia vel incipit, vel cepta augetur, vel amissa reparatur.* Hæc etenim septem

Excellentis Sacramentorum in novæ Legis.

Sacramenta, septem illæ sunt Columnæ, quas Æterna Sapientia de cælo descendens, & formam nostræ humanitatis suscipiens excidit, ut super eas Domum Ecclesiæ suæ firmissimam construeret; juxta illud Proverb. 9. *Sapientia edificavit sibi domum, excidit columnas septem.* Hæc insuper sunt septem illa Candelabra aurea, *Apoc. 1.* quibus mediantibus ad fideles Divinæ gratiæ lux diffunditur. Et rursus hæc sunt septem illæ stellæ, quas *cit. cap. 1. Apoc.* Filius Hominis, id est, Servator noster JESUS Christus, in dextera misericordiæ suæ, ac infinitæ Pietatis, ad illustrandam Ecclesiam suam habuisse legitur. De his ergo septem Sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis, tum in genere, tum in specie, in præsentī Tractatu planè utilissimo, scituque vel maxime necessario, Deo adjuvante tractabitur, ad infinitam & perennem Ejusdem laudem.

DISTINCTIO I.

De Natura Sacramentorum in genere.

QUÆSTIO I.

Quid, & quot sint Sacramenta novæ Legis?

Advertendum, quod variæ sint Sacramenti acceptiones: Sacramenti enim *Sacramentum à sacro* derivetur, in primis Sacramentum sumitur à Juristis pro juramento, eò quod variæ acceptiones, sit

Rrrrr 3

fit sacra quædam & religiosa affirmatio, *can. Qui Sacramento, 22. q. 4. & alibi.* Deinde in S. Scriptura Sacramentum sumitur quandoque pro Myfterio, seu re arcanâ; ut Sapient. 2. *Nescierunt Sacramentum Dei.* Daniel. 2. *Mihi Sacramentum hoc revelatum est,* & alibi. Tertio, & magis ad propositum, sumitur Sacramentum pro Cæremonia sacra, seu hominem sacrate.

Sacramentū
in propo-
sitō, quid?

3. **CONCL. I.** *Sacramentum*, prout in proposito accipitur, est signum sensibile, gratiam Dei, vel effectum ejus gratuitum, ex institutione Divina efficaciter significans, ordinatum ad salutem hominis viatoris. Ita Doctor subtilis in 4. *dist. 1. quest. 2. cum suis.* Neque re ipsâ differt allata Sacramenti definitio ab alijs, quarum plures afferre solent Theologi Catholici; ut est illa Catechismi Romani: *Sacramentum est invisibilis gratia visibile signum, ad nostram justificationem institutum.* Verumtamen definitio Scoti naturam Sacramenti clariùs exprimit.

Quæ signū
sensibile,

4. Dicitur I. *Signum visibile, seu sensibile:* id est, externum, & in materia sensibili institutum. Nam, ut Sacramentum institueretur in tali signo sensibili, admodum congruum erat pro hoc statu; juxta illud D. Chrysostomi, Homil. 60. ad Populum: *Si incorporeus esses, incorporea dedisset ipse tibi dona: sed quia corpori conjuncta est anima tua, ideo rebus sensibilibus tibi intelligenda tradit.*

Ac efficaci-
ter signifi-
cans gra-
tiam?

5. Dicitur II. *Efficaciter significans gratiam Dei.* Quia Sacramentum non est quomodocunque signum ipsius gratiæ Divinæ, quæ confertur homini ritè illud suscipienti; sed est signum efficax, seu *efficaciter significans:* quia gratiam illam, quam significat, etiam causat in homine ex opere operato, quatenus ex Divina institutione, ac virtute meritorum Christi, infallibiliter confert gratiam homini dignè suscipienti Sacramentum

Per effectū
gratuitum,
quid intelli-
gatur?

6. Additur in definitione à Scoto allatâ, *vel effectum Dei gratuitum,* majoris claritatis gratiâ, & propter SS. Eucharistiæ Sacramentum, quod consistit *in facto esse,* ac primò & immediatè significat verum Corpus & Sanguinem Christi realiter sub Sacramento Eucharistiæ contentum; quod Christi Corpus, utpote: ex gratuita Dei voluntate ibidem existens, dicitur *effectus Dei gratuiti.* Quamvis postea idem Sacramentum etiam gratiam sanctificantem dignè sumentibus conferat ex opere operato.

Aliæ patri-
culæ defini-
tionis Sa-
cramenti.

7. Dicitur III. *Ex institutione Divina.* Quia Sacramenta rotam vim suam efficaciter significandi, id est, causandi gratiam in dignè recipientibus, habent ex institutione Divina, non autem ex natura sua intrinseca. Et additur, *ordinatum ad salutem*

hominis viatoris: ut insinuetur finis ille, propter quem Deus voluit instituire Sacramenta, qui est salus aeterna hominis viatoris.

8. CONCL. II. Sacramenta Novae Legis sunt septem, & Sacramenta nec plura, nec pauciora. Ita de Fide tenendum; ac praeter perpetuam traditionem, sensumque Ecclesiae, fuit definitum tum in Concilio Florentino, tum in Tridentino, Sess. 7. can. 1. his verbis: Si quis dixerit, Sacramenta novae Legis non fuisse omnia à JESU Christo Domino nostro instituta; aut esse plura, vel pauciora quam septem, videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum septem non esse verè, & propriè Sacramentum: anathema sit.

9. CONCL. III. Certum insuper est, ac de Fide, omnia Sacramenta novae Legis esse à Christo Domino instituta. Patet hoc ex allegato textu S. Concilij Tridentini. Hinc S. Ambrosius lib. 4. de Sacramentis, cap. 4. ait: Auctor Sacramentorum quis est, nisi Dominus Jesus? De calo ista Sacramenta venerunt.

10. Obijciunt breviter contra dicta. Septem sunt Ordines, & quilibet eorum est Sacramentum; ergo computatis sex alijs Sacramentis, plura sunt Sacramenta, quam septem. Resp. negando consequentiam: quia omnes septem Ordines constituunt in simul unum Sacramentum Ordinis. Idque fit tum unitate ordinationis, seu finis, in quantum omnes ordinantur ad unum Sacerdotium, ac ratione hujus recipiuntur: tum unitate generis proximi, quatenus omnes & singuli Ordines in particulari, conveniunt in ratione Sacramenti Ordinis ut sic, tanquam in genere proximo. Et hinc omnes septem Ordines sub eodem nomine Sacramenti Ordinis hic comprehenduntur.

11. Obijciunt ulterius ab Haereticis. Nullibi habetur in S. Scriptura, quòd dentur septem Sacramenta; ergo ea non dantur. Resp. I. Neque in S. Scriptura ullibi dicitur, quòd dentur duo, vel tria tantum Sacramenta, ut volunt Haeretici; ergo vel militat allata ratio contra ipsos nec Haereticos, vel nihil probat. Resp. II. negando consequentiam: quoniam hic Septenarius Sacramentorum numerus constat tum ex perpetua traditione Ecclesiae, definitione Conciliorum unanimique SS. Patrum consensu; tum etiam satis benè deducitur ex diversis S. Scripturae locis, ut suo loco de singulis Sacramentis in specie agendo patebit.

An in Lege
Mosaica, &
statu Legis
Naturæ,
fuerit verū
Sacramen-
tum?

12. Quæres, an etiam in Lege Mosaica, ac statu Legis Naturæ, fuerit verum Sacramentum, conferens gratiam ex opere operato, atque in parvulis delens peccatum originale? Resp. affirmativè; prout tenet Scotus 4. diff. 1. q. 6. Nam, ut inquit D. Augustinus lib. 2. De nuptijs & concupiscentia c. 12. ac referetur c. Ex quo. de consecr. dist. 4. Ex quo instituta est Circumcisio in populo Dei (quod erat tunc signaculum justitiæ fidei) ad significationem purgationis valebat & parvulis originalis veterisque peccati: sicut & Baptismus ex illo valere cepit ad innovationem hominis, ex quo est institutus. Hoc ipsum, & quidem extendendo ad statum legis Naturæ, tradit idem D. Augustinus lib. 5. contra Julianum, cap. 11. ubi huic objicienti, quod in Lege Naturæ nondum fuerit Baptismus, respondet: De Baptismate verum dicit: nec ideo tamen credendum est, & ante datam Circumcisionem famulos Dei, quandoquidem eis inerat Mediatoris fides in carne venturi, nullo Sacramento ejus opitulatos fuisse parvulis suis; quamvis quod illud esset, aliquâ necessariâ causâ Scriptura latere voluerit. Concordat textus c. Majores. §. Cautè tamen, de Baptismo, ibi: Originalis culpa remittebatur per Circumcisionis mysterium, & damnationis periculum vitabatur. Atqui hoc non fit sine infusione gratiæ sanctificantis: non enim de Lege Dei ordinaria remittitur peccatum mortale, sive actuale, sive originale, sine infusione justificantis gratiæ; quia defacto non datur status medius inter filium Regni, & Gehennæ.

Declarantur
Authorita-
tes, quæ id
negant vi-
dentur.

13. Nec obstat, quod aliqui SS. Patres, ac præsertim Concilium Florentinum in Decreto Unionis, videantur oppositum tenuisse. Resp. enim, SS. Patres, & Concilia, dum negant, Sacramenta veteris Legis contulisse gratiam ex opere operato, loqui de Sacramentis improprie dictis: qualia fuerunt plurima Cærimonialia illius Legis, veluti Purgationes à tactu morticini per aquam expiationis, Purgationes à lepra, Aspersio sanguinis hircorum & vitulorum ad emundationem carnis, ac hujusmodi. Hæc enim non conferebant gratiam ex opere operato, sed solum ex opere operantis, quatenus pro tempore Legis veteris fiebant in Charitate, atque ex obedientia Deo præstandâ.

Circumci-
sio, quomo-
do dicatur
non contu-
lisse grati-
am?

Quod si aliqui SS. Patres dicant, etiam Circumcisionem non contulisse gratiam, loquuntur ipsi comparative ad gratiam Baptismalem: nam Circumcisio non contulit gratiam ut dispositionem immediatam ad cælum, sicut Baptismus; prout declaravit Pontifex cit. cap. Majores. de Baptismo, ibi: Quoniam est originalis culpa remittebatur per Circumcisionis mysterium, & damnationis.

uit periculum evitabatur; non tamen perveniebatur ad Regni celorum, quod usque ad mortem Christi fuit omnibus obferatum: Sed per Sacramentum Baptismi, Christi Sanguine rubricati, culpa remittitur, vitatur periculum, & ad Regnum celorum pervenitur.

14. Ex his patet, quod in Lege veteri, quæ incepit ab Abraham, aut (ut alij volunt) à Moysse, & duravit usque ad Christum Dominum, ejusmodi Sacramentum, & Remedium contra peccatum originale, quæle antiquitas? tra peccatum originale parvulorum, fuerit Circumcisio: quæ etiam conferebat gratiam aliquam ex opere operato, quam vis respectu Baptismi parvam admodum, & quæ non fuit immediata dispositio ad Gloriam Cælestem, eò quod fluxerit tempore, quo pretium nostræ Redemptionis per Passionem Christi actu exhibitam nondum fuerat persolutum. Cæterum in Lege Naturæ, quæ durabat ab Adam usque ad Abraham, vel Moysen, ejusmodi Remedium (quod etiam tempore Legis Mosaicæ adhibebatur foemellis) consistebat in aliquo actu externo, qui fuit veluti exterior Professio Fidei in Messiam venturum: quamquam incertum sit, quale illud in specie fuerit remedium, aut cæremonia.

QUÆSTIO II.

De Materia, & Forma Sacramentorum.

15. Sacramenta novæ Legis, ut proximè dictum, sunt signum sensibile; idque præcipuè fit ex eo, quod omnia novæ Legis Sacramenta consistunt, seu perficiantur ex materia, & forma sensibili. Siquidem, ut Concilium Florentinum in Decreto Unionis, post enumerata septem novæ Legis Sacramenta confiteretur; *Hæc omnia Sacramenta tribus perficiuntur, rebus tanquam materia, verbis tanquam formâ, & personâ Ministri conferentis Sacramentum cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia: quorum si unum desit, non perficitur Sacramentum.* Unde in præsentî Quæstione de Materia, & Forma Sacramentorum in genere, & in subsequenti de Intentione Ministri dicetur: quæ ut melius intelligantur,

16. Advertendum I. Quod omnia novæ Legis Sacramenta consistant in usu, & in fieri, excepto solo Sanctissimo Evcharistiæ Sacramento, quod est Sacramentum permanens, ac veluti in facto esse consistit. In prioribus enim idem est Sacramentum, ac perceptio Sacramenti: sic enim Sacramentum Baptismi, Sacramenta consistunt in usu, seu in fieri, præter Evcharistiæ, est

S IIII